

تحلیل بزه دیده شناختی جرایم مبتنی بر نفرت

مؤلف

دکتر سارا پارسا

www.ketab.ir

انتشارات قانون یار

۱۴۰۱

پارساقر، سارا، ۱۳۶۳-	سرشناسه
تحلیل بزه‌دیده شناختی جرایم مبتنی بر نفرت/مولف سارا پارساقر.	عنوان و نام پدیدآور
تهران: انتشارات قانون یار، ۱۴۰۱.	مشخصات نشر
۱۹۲ص.	مشخصات ظاهری
978-622-229-597-4	شابک
فیفا	وضعیت فهرست نویسی
کتابنامه.	یادداشت
جرایم ناشی از نفرت	موضوع
Hate crimes	
جرایم ناشی از نفرت -- قوانین و مقررات -- ایران	
Hate crimes -- Law and legislation -- Iran	
قربانیان جرم و جنایت	
Victims of crimes	
قربانیان جرم و جنایت -- ایران -- حمایت	
Victims of crimes -- Protection-- Iran	
HV۶۷۷۲/۵	رده بندی کنگره
۳۶۴/۱۵	رده بندی دیویی
۹۰۱۹۹۸۷	شماره کتابشناسی ملی
۱	اطلاعات رکورد کتابشناسی

انتشارات قانون یار

تحلیل بزه دیده شناختی جرایم مبتنی بر نفرت

تألیف: دکتر سارا پارساقر

ناشر: قانون یار

ناظر فنی: محسن فاضلی

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰ جلد

قیمت: ۲۱۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۵۹۷-۴

(تمامی حقوق مادی این کتاب محفوظ بوده و متعلق به انتشارات قانون یار می باشد)

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، مرکز پخش قانون یار ۵۲۶ و ۶۶۹۷۹۵۱۹

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۱
مقدمه.....	۱۳

بخش اول

شناخت بزه‌دیدگی ناشی از جرایم مبتنی بر نفرت.....	۱۷
فصل اول: ماهیت جرایم مبتنی بر نفرت، چالش‌های مربوط به احراز آنها و تکنیک‌های شناسایی.....	۱۸
مبحث اول: ویژگی‌های جرایم مبتنی بر نفرت.....	۱۹
گفتار اول: انگیزه تبعیض یا نفرت؟.....	۲۰
گفتار دوم: پیام دار بودن.....	۲۲
گفتار سوم: خشونت آمیز بودن.....	۲۳
گفتار چهارم: بر هم زنده نظم عمومی.....	۲۴
مبحث دوم: چالش‌های جرایم مبتنی بر نفرت.....	۲۵
گفتار اول: بالا بودن رقم سیاه.....	۲۵
گفتار دوم: اثبات انگیزه.....	۲۷
مبحث سوم: تکنیک‌های شناسایی.....	۳۱
گفتار اول: خودگزارش دهی.....	۳۱
گفتار دوم: گزارش پلیس.....	۳۲
گفتار سوم: آمار قضایی.....	۳۷
گفتار چهارم: گشت‌های شهروندی.....	۳۸
گفتار پنجم: پیمایش بزه‌دیدگی.....	۳۹
فصل دوم: گونه شناسی بزه‌دیدگان جرایم مبتنی بر نفرت و تحلیل بزه‌دیدگی آنها.....	۴۱
مبحث اول: ویژگی‌های بزه‌دیده جرایم مبتنی بر نفرت.....	۴۱
گفتار اول: بزه‌دیده مستقیم و فردی جرم مبتنی بر نفرت.....	۴۲

- ۴۳..... گفتار دوم: ویژگیهای گروههای بزه‌دیده
- ۴۹..... بند دوم: نفرت بر اساس نژاد
- ۵۱..... بند سوم: نفرت بر اساس قومیت
- ۵۳..... بند چهارم: نفرت بر اساس ملیت
- ۵۵..... بند اول: نفرت بر اساس هویت جنسی
- ۶۱..... بند دوم: نفرت بر اساس گرایش جنسی
- ۶۴..... بند سوم: نفرت بر اساس ناتوانی
- ۷۲..... گفتار سوم: مسائل خاص مرتبط با جرایم مبتنی بر نفرت
- ۷۴..... بند اول: ارتباط و وابستگی
- ۷۵..... بند دوم: اشتباه در ادراک
- ۸۲..... مبحث دوم: تحلیل بزه‌دیده شناسی و آثار جرایم مبتنی بر نفرت
- ۸۲..... گفتار اول: تحلیل علل بزه‌دیدگی جرایم مبتنی بر نفرت
- ۹۴..... گفتار دوم: آثار و ابعاد بزه‌دیدگی جرایم مبتنی بر نفرت

بخش دوم

- ۱۰۵..... حمایت از بزه‌دیدگان جرایم مبتنی بر نفرت
- ۱۰۶..... فصل اول: حمایت کیفری از بزه‌دیدگان در پرتو جرم‌انگاری رفتارهای نفرت‌آمیز
- مبحث اول: انگیزه نفرت عنصر تشکیل دهنده جرایم مبتنی بر نفرت و بررسی انگیزه نفرت در
- ۱۰۸..... جرایم مشابه
- ۱۰۹..... گفتار اول: قاچاق انسان
- ۱۱۱..... گفتار دوم: نسل‌زدایی
- ۱۱۶..... گفتار سوم: تروریسم
- ۱۲۰..... گفتار چهارم: سخنرانی نفرت‌آمیز و حوادث مبتنی بر تعصب
- ۱۲۱..... گفتار پنجم: مقررات ضد تبعیض
- ۱۲۲..... گفتار ششم: اسیدپاشی

گفتار هفتم: به ستوه آوری روانی در روابط خانوادگی	۱۲۴
مبحث دوم: انگیزه نفرت عامل تشدید کننده مجازات	۱۲۶
گفتار اول: افزایش مجازات به نحو عام	۱۲۶
گفتار دوم: افزایش مجازات به نحو خاص	۱۲۷
مبحث سوم: ایجاد جرم مبتنی بر نفرت ماهوی یا تشدید مجازات جرایم موجود؟	۱۲۸
فصل دوم: حمایت غیر کیفری از بزه‌دیده جرم مبتنی بر نفرت	۱۳۱
مبحث اول: حمایت عام از بزه‌دیدگان جرم مبتنی بر نفرت	۱۳۲
گفتار اول: حمایت پزشکی و روانی	۱۳۳
گفتار دوم: حمایت عاطفی و حیثیتی	۱۳۴
گفتار سوم: حمایت اجتماعی، آموزش و فرهنگ سازی	۱۳۵
گفتار چهارم: حمایت حقوقی، قانونگذاری و جرمانگاری	۱۴۲
گفتار پنجم: حمایت مالی و جبران خسارت از بزه دیده	۱۴۴
مبحث دوم: حمایت خاص از بزه‌دیدگان جرم مبتنی بر نفرت	۱۴۶
گفتار اول: راهکار کاهش جرایم مبتنی بر نفرت در سطح ملی	۱۴۷
گفتار دوم: ابزارهای بین المللی و منطقه‌ای	۱۵۰
گفتار سوم: اصل عدم تبعیض در دسترسی به عدالت	۱۵۲
گفتار چهارم: تبعیض مثبت در رسیدگی کیفری	۱۶۱
گفتار پنجم: جبران خسارت، مراقبت و خدمات حمایتی	۱۶۵
گفتار ششم: پیشگیری از تکرار بزه‌دیدگی و ترس از جرم	۱۷۴
نتیجه‌گیری و پیشنهادات مولف	۱۷۹
منابع و مأخذ	۱۸۷

پیشگفتار

نفرت یکی از هیجانات و احساسات است که همه انسان‌ها کم و بیش آن را تجربه می‌کنند. وقتی انسان در مواجهه با مکان، شی یا شخصی دچار احساس ناخوشایند می‌شود و این احساس موجب دوری او از آن موقعیت می‌شود به آن نفرت می‌گویند، بنابراین نفرت، هیجانی در مقابل عشق است. اما جرایم مبتنی بر نفرت نه بر مبنای این احساس و هیجان بلکه بر مبنای انگیزه نفرت، تبعیض و نابرابری ارتکاب می‌یابند. از ابتدای تاریخ بشریت همواره عده‌ای وجود داشته‌اند که خود را برتر از دیگران دانسته و اصل برابری را نقض نموده‌اند. این عده اگر در اکثریت بوده و قدرت داشته باشند با طیب خاطر بیشتری دست به اعمال متعصبانه و تبعیض‌آمیز نسبت به اقلیت ضعیف می‌زنند؛ این اعمال گاه به صورت مجرمانه و در قالب نقض قانون نمود می‌یابد؛ اعضای گروه‌های مسلط و حاکم، گروه‌های اقلیت را ضعیف و عقب مانده می‌بینند و با اشاره به خصوصیات گروه ضعیف‌تر سلطه‌گری خود را بدین صورت توجیه می‌کنند که آن گروه توانایی اداره خود را ندارد، تا با وجدانی آسوده مرتکب هر جنایتی بشوند. ماهیت جرم مبتنی بر نفرت و تبعیض با ساز و کاری خشنونت‌آمیز نسبت به گروه‌های اقلیت این طیف از جرایم را در مقایسه با سایر جرایم تبدیل به گونه منحصر به فردی ساخته است. ویژگی‌هایی از جمله خشنونت‌آمیز بودن، تحقیرآمیز بودن، تعصب‌آمیز بودن و داشتن رقم سیاه بالا، خصیصه جرایم مبتنی بر نفرت و تبعیض است و بر این اساس غیر خودی انگاشتن برخی از شهروندان و در نظر گرفتن آن‌ها به عنوان شهروندان درجه دوم زمینه ارتکاب جرم علیه آن‌ها را مهیا می‌سازد. در جرایم مبتنی بر نفرت و تبعیض، ویژگی‌های موجود در بزه‌دیده از علل اصلی ارتکاب جرم است. از جمله این ویژگی‌ها که می‌توان به آن اشاره کرد تفاوت داشتن بزه‌دیده به عنوان عضوی از یک اقلیت با ویژگی‌های نژادی، قومیتی، مذهبی، موقعیت جنسی، سن، ناتوانی و معلولیت است که آن‌ها را از اکثریت جامعه متمایز می‌کند و بزه‌کار به عنوان عضوی از اکثریت نسبت به این ویژگی‌های گروه اقلیت، بر اساس انگیزه نفرت و تعصب واکنش نشان می‌دهد؛ یعنی بزه‌کاران خود را شهروندان درجه اول تلقی می‌کنند و مرتکب جرم علیه بزه‌دیدگان آسیب‌پذیر به عنوان شهروندان درجه دوم و غیر خودی‌ها می‌شوند. در جرایم مبتنی بر نفرت بزه‌کار نسبت به خود بزه‌دیده نفرت ندارد بلکه به دلیل داشتن ویژگی خاص بزه‌دیده مثل این که متعلق به نژاد، مذهب، قومیت یا جنسیت مورد تعصب و نفرت بزه‌کار است قربانی جرم او واقع می‌شود، به نحوی که چه بسا بزه‌کار جرم خود را نسبت به شخص

دیگری با همان ویژگی نژادی، قومیتی، جنسیتی، مذهبی و ... مرتکب می‌شود. به عبارتی مرتکبان جرایم مبتنی بر نفرت ممکن است حتی نسبت به قربانی، مستقیم جرم احساسی نداشته باشند و هدف اصلی آن‌ها صدمه بر قربانی جرم نباشد بلکه به دلیل افکار خصمانه و احساس نفرت به گروهی که بزه دیده به آن تعلق دارد مرتکب جرم مبتنی بر نفرت می‌شود، به این دلیل که بزه دیده از نظر مرتکب نماینده گروه مورد نظر مرتکب است و بنابراین با ارتکاب جرم نسبت به بزه دیده مستقیم، پیام نفرت و تبعیض را به سایر افراد گروهی که بزه دیده متعلق به آن است ارسال می‌کند. لذا در جرایم مبتنی بر نفرت و تبعیض، یکی از موازین حقوق بشری یعنی اصل برابری شهروندان نقض می‌شود.